

Anders Fogh Rasmussens tale ved Venstres landsmøde

Taler

Anders Fogh Rasmussen
Formand for Venstre

Dato

22. september 2001

Sted

Odense

Efter Berlinmurens fald håbede vi alle, at verden nu ville blive fredeligere at leve i. Den kommunistiske trussel var væk. Men den 11. september 2001 vågnede vi op til en ny og frygtelig fjende, den internationale terrorisme.

Vi står over for en ny og krævende udfordring. Vi skal tænke i nye baner for at beskytte os selv mod terrorister og slyngelstater. Når selvmordspiloter kan forårsage så megen død og ødelæggelse ved at kapre passagerfly, hvad kan der så ikke ske, hvis de en dag sender missiler mod store bycentre? Hvad kan der ikke ske, hvis de anvender biologiske eller kemiske våben mod vore lande?

Der er brug for at udvikle et forsvar mod terrorister og slyngelstater, hvad enten de bruger flykapringer, missiler eller biologiske og kemiske våben. Og det er nødvendigt, at så mange af verdens demokratiske lande som muligt arbejder sammen om dette forsvar.

Kampen mod terrorismen bliver langvarig og ressourcekrævende. I kraft af sin enorme styrke vil USA skulle trække det store læs. Men det er vigtigt, at USA ikke står alene.

Vi kan hjælpe amerikanerne på flere måder. Men én af vejene til at aflaste USA er, at vi europæere i højere grad selv bliver i stand til at klare regionale konflikter som dem på Balkan. Når amerikanerne har hænderne fyldt med bekæmpelsen af terror, er det forståeligt, hvis de en dag kommer og siger: Nu må EU overtage opgaven med at sikre freden på Balkan.

Derfor er det nødvendigt, at vi sætter fuld fart på at opbygge den fælles europæiske forsvarspolitik. Det er på høje tid, at der bliver opstillet et europæisk udrykningshold, som kan klare at skabe fred og sikre fred i Europa. Selvfølgelig i samarbejde og forståelse med amerikanerne. Men her er et område, hvor vi helt kontant kan aflaste USA, så amerikanerne kan koncentrere flere kræfter om den nye terror-fjende.

Efter alt at dømme er der brug for udenlandske tropper i Bosnien, Kosovo og Makedonien i lang tid fremover. Derfor må vi forudse, at opgaven en dag overgår til at være en EU-ledet operation.

Hvis det sker, kan Danmark ikke længere deltage. Det kan vi ikke på grund af den danske undtagelse fra EU's forsvarssamarbejde. Det vil altså sige, at Danmark er afskåret fra at deltage i en fredsbevarende mission – alene fordi ledelsen af den flytter fra NATO til EU.

Danmark må altså stå uden for fællesskabet om at bevare freden på Balkan. Og

det vil i den grad være skadeligt for Danmarks anseelse og indflydelse. Danmarks aktive militære engagement på Balkan har i de senere år givet os en international position og indflydelse, som langt overstiger vor størrelse. Hvis vi må melde os ud af fællesskabet på grund af undtagelsen, vil vi miste indflydelse – også i NATO.

Derfor må Danmark af med sin undtagelse. Danmark bør være fuldt og helt med i EU's forsvarssamarbejde. Det har Venstre ment hele tiden.

Jeg siger det ikke, fordi forsvars-undtagelsen forhindrer os i at være med i samarbejdet om bekæmpelse af terrorisme. For det gør den ikke.

Men i de kommende år må vi hjælpe med at aflaste amerikanerne, hvor vi kan. Og én af vejene er at opbygge et militært udrykningshold i EU. Og det bør Danmark selvfølgelig være med i. Derfor skal forsvars-undtagelsen væk. Ligesom de andre undtagelser, i øvrigt.

I dag vil jeg ikke give mig ind i en diskussion om, hvornår vi så skal holde en folkeafstemning om at fjerne ét eller flere af forbeholdene. Hvis jeg gjorde det, ville jeg straks blive beskyldt for at udnytte den forfærdelige terroraktion i den hjemlige EU-politik. Jeg ønsker ikke at give EU-modstanderne så let spil.

Lad os hellere diskutere indholdet. Kan det virkelig være rigtigt, at Danmark skal

være afskåret fra at deltage i fredsbevarende militære aktioner, blot fordi det er EU, som leder dem? Kan det virkelig være rigtigt, at Danmark skal sætte sig uden for fællesskabet om at klare fredsopgaver i Europa?

Nej, Venstre siger: Danmark skal være fuldt og helt med.

Jeg har lagt mærke til, at vore politiske modstandere nu bruger terror-tragedien til at overfalde Venstre, fordi vi har foreslået en beskeden besparelse på u-landsbistanden. Helt præcist har vi foreslået at fryse bistanden fast på 1999-niveau i en periode. Det giver en besparelse, som vi vil bruge til at fjerne ventelister på sygehusene.

Selv med denne besparelse vil Danmark fortsat være det land i verden, der giver den største bistand pr. indbygger.

Vi ønsker en kritisk gennemgang af u-landsbistanden for at sikre større effektivitet. Og vi ønsker at fjerne bistanden fra regimer, der udøver terror og undertrykkelse. Til gengæld vil vi øge bistanden til fattige lande, der prøver at udvikle demokrati og markedsøkonomi.

Nu bliver vi så nærmest beskyldt for at give næring til terrorisme, fordi vi vil spare på u-landsbistanden. Det er naturligvis rent vrøvl. U-landsbistand kan ikke forhindre terrorisme. Ville det give mindre terrorisme at give u-landspenge

til Taliban-styret i Afghanistan? Eller til Saddam Hussein i Irak? Eller Mugabe i Zimbabwe?

Nej, selvfølgelig ikke. Det er helt andre mekanismer, der skal til.

Naturligvis skal vi forebygge ekstremisme i verden ved at sikre en bedre økonomisk og social udvikling i Den Tredje Verden. Det sker ikke ved u-landshjælp, men ved at give de fattige lande fri adgang til verdensmarkedet.

I øvrigt er det forkert at sætte lighedstegn mellem terrorisme og fattigdom. Så enkelt er det ikke. De arabiske lande har nogle af verdens største olieindtægter. Alligevel er det i høj grad her, at fanatisme og religiøs fundamentalisme trives.

Fundamentalisterne efterlyser ikke flere penge eller flere af Vestens goder. Tværtimod så hader de Vesten, fordi de mener, at rigdom og velstand og den vestlige levevis gør skade på menneskets sjæl.

Og hvis det var så enkelt, at penge kunne forhindre fundamentalisme, så kunne de arabiske herskere lade oliepengene komme den brede befolkning til gode.

De 19 terrorister på flyene var hverken fattige eller forhulede stakler, men derimod højt uddannede middelklasse-borgere.

bin Laden er heller ikke ligefrem fattig.

I Tyskland var der terrorister i halvfjerdserne – ikke på grund af fattigdom, men på grund af politisk fanatisme. I Nordirland er der terrorister – ikke på grund af fattigdom, men på grund af religiøs fanatisme.

Det er alt for overfladisk at sætte lighedstegn mellem fattigdom og terrorisme.

Og man er blåøjet, hvis man tror, at mere u-landsbistand giver færre terrorister.

Det er helt andre effektive redskaber, der er brug for.

Naturligvis skal Danmark som ét af verdens rigeste lande give en ordentlig u-landsbistand. Det ønsker Venstre også.

Men det rækker ikke til at skabe en selv bærende vækst og velstand i udviklingslandene. Der skal meget mere grundlæggende forandringer til.

Verden står over for nye og krævende udfordringer i det nye århundrede.

Alt for mange mennesker sultner. Omkring en femtedel af verdens befolkning får ikke mad nok.

Alt for mange mennesker lever i fattigdom. I dag lever omkring halvdelen af verdens befolkning for mindre end 2 dollars om dagen.

Alt for mange mennesker er ramt af dødelige sygdomme og epidemier. Hundreder af millioner rammes hvert år af malaria. Millioner dør af AIDS. I en række u-lande er de dødelige sygdomme ved at true vækst og udvikling.

Vi skal have skaffet mad til de sultende. Vi skal forbedre levevilkårene for klodens fattigste. Vi skal bekæmpe sygdomme og epidemier.

Vejen til bedre vilkår for de fattigste er vækst og velstand i u-landene. Vækst og

velstand, som vi skal forene med en bedre beskyttelse af miljøet.

Det er en gigantisk udfordring. Men vi kan løse den. Udgangspunktet er stærkt nok. Kloden råder over så store ressourcer, at der er rigeligt til alle. Sult og fattigdom skyldes menneskets dårskab. Problemerne er skabt af mennesker. Problemerne kan og skal også løses af mennesker.

Men det kræver en ny tankegang. Det kræver et markant opgør med de kræfter og systemer, som undertrykker menneskers frihed. Og det kræver et opgør med de mørkemænd, som prædiker dommedagsprofetier om verdens undergang. Vi løser ikke fremtidens udfordringer med bekymringer og sortsyn. Vi løser kun fremtidens udfordringer med lyssyn, optimisme og handling.

Der er lysende eksempler på, at det betaler sig at vælge den rigtige vej.

For 40 år siden var det asiatiske land, Sydkorea, lige så fattigt som det afrikanske land, Ghana. Sydkorea valgte det åbne samfund, markedsøkonomi, frihandel. Ghana valgte det lukkede samfund, planøkonomi, protektionisme. Sydkorea er i dag et ganske velstående land. Ghana sakker agterud.

Eller se på Nordkorea. Nordkoreas befolkning lever under et strengt kommunistisk diktatur. Et diktatur præget af lukkethed og undertrykkelse. Nordkorea er i dag et fattigt land, truet af sult og økonomisk sammenbrud.

De asiatiske lande, som valgte åbenhed, har klaret sig bedre end de lande i Asien og Afrika, som eksperimenterede med planøkonomi og selvforsyning. Hundrevis af millioner af asiater i de åbne lande har forladt fattigdommen i løbet af en generation.

Recepten er altså klar nok: Frihed og åbenhed skaber fremgang og velstand. Undertrykkelse og lukkethed skaber tilbagegang og fattigdom. Hvor svært kan det være?

Lad os tage fat på de store udfordringer. Med målbevidsthed og beslutsomhed. Det er en stor opgave. For effektive løsninger kræver, at alle verdens lande står sammen om opgaven. Men vi kan godt, hvis viljen er til stede.

Vi har en god mulighed i forbindelse med et stort verdens topmøde, som skal finde sted i Johannesburg, Sydafrika, i efteråret 2002. Det er i samme periode, at Danmark har formandskabet i EU. Denne position bør Danmark benytte til at sætte sig i spidsen for at udarbejde en "Global Pagt". Vi skal sigte på en aftale mellem alle verdens lande om en forstærket indsats for at bekæmpe sult og fattigdom, sygdom og forurening.

Lad os sigte på en Global Pagt, som indeholder fem hovedpunkter:

For det første bør den indeholde en forpligtelse til at nedbryde alle toldmure og afvikle alle handelshindringer i hele verden. I den forbindelse bør vi også indgå en global aftale om en gensidig afvikling af subsidier til landbrug over hele kloden. Den mest effektive hjælp til u-landene er at give dem en fuldstændig fri adgang til verdensmarkedet.

For det andet bør vi indgå internationale aftaler om beskyttelsen af miljøet. Vi skal sætte ind mod drivhuseffekten med fastsættelse af nogle globale mål, som alle forpligter sig til at arbejde efter. Men vi skal samtidig sikre, at det sker på en måde, så vi får mest mulig miljø for pengene. Aftalerne skal sikre, at økonomisk vækst i u-landene kan gå hånd i hånd med beskyttelse af miljøet.

For det tredje bør vi indgå internationale aftaler om en forstærket indsats mod dødelige sygdomme og epidemier.

For det fjerde er det vigtigt, at vi skærper kravene til demokrati og menneskerettigheder i u-landene. De rige lande skal forpligte sig til at leve op til FN's målsætning om at yde 0,7 pct. af bruttonationalproduktet i udviklingsbistand. Samtidig bør der indgås en aftale om afskrivning af u-landenes gæld. Men til gengæld bør vi stille krav til u-landene om sunde økonomiske reformer.

For det femte bør den globale pagt indeholde en aftale om international

informationsfrihed på tværs af alle landegrænser. Ethvert land, der ønsker at modtage bistand, skal indvillige i at give dets borgere fri adgang til internettet og fri adgang til nyheder og informationer uden barrierer, unødige hindringer eller censur fra regeringens side.

Det er fem liberale bud på indholdet i en sådan global pagt. Den globale pagt skal bestå i, at de rige lande vedkender sig deres økonomiske ansvar for at hjælpe de fattige lande i gang med en selv bærende udvikling. Men samtidig skal udviklingslandene forpligte sig til at indføre samfundsmodeller, der bygger på frihed, demokrati og respekt for menneskerettigheder.

I alt for mange år har der hersket en u-landssocialisme, som har undertrykt friheden og fastholdt de fattige i deres fattigdom. Nu er tiden kommet til at stille krav til u-landene. Krav om politiske og økonomiske reformer.

For godt og vel ti år siden påstod en klog mand, at historien var slut. De vestlige demokratier havde endegyldigt sejret over ondskabens imperium. Efter 1989 og Murens fald var fremtiden liberal. Tidsånden var med os. Det var ”historiens dom”.

En besnærende tanke. Men også farlig. Hvis vi tror, at liberalismen har vundet, hvis vi tror, at kampen for menneskets frihedsrettigheder er vundet én gang for alle, ja, så frister det til at hvile på laurbærene. Og så risikerer vi, at ufriheden, undertrykkelsen og socialismen kommer krybende tilbage.

Det er i øvrigt ravsuskende forkert, at verden pludselig er blevet liberal. Det er den ikke. Verden er stadig præget af ufrihed og undertrykkelse. Store dele af Afrika, Asien og Mellemøsten kender ikke til liberalt demokrati.

Verdens største land, Kina, er stadig et kommunistisk diktatur. En række arabiske lande lider under nogle af de hårdeste diktaturer i verden – med undertrykkelse af kvinder, demokratiforkæmpere og anderledes tænkende.

På Cuba er der stadig samba-socialisme. Den er bestemt ikke charmerende – uanset hvad udenrigsminister Lykketoft en gang har sagt.

Det afrikanske kontinent er plaget af krig, diktatur og sygdom. Som det eneste sted i verden er befolkningen i Afrika blevet fattigere i de senere år.

Nej, historien er ikke slut. Der er stadig masser at gøre for idealistiske liberale kræfter.

Frihed og demokrati er goder, som hver ny generation selv må slås for.

Man har sagt, at det 20. århundrede var socialismens århundrede. Det var i hvert fald et århundrede præget af ufred, handelskrige og totalitære stater.

Vi kan kun gøre det 21. århundrede til liberalismens århundrede, hvis vi giver folk mulighed for at forme deres eget liv i frihed, fred og velstand.

Den liberale bevægelse har meget at gøre, før verden er fri af terror, undertrykkelse, nød og ufred. Historien er ikke slut. Den fortsætter. Nu er det op til os at forme den.

Lad os gøre det 21. århundrede til frihedens århundrede!

Kilde

Ukendt

Tags

Politisk tale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/landsmoedetale-af-venstres-formand-2>